

Besluit van Provinciale Staten van Utrecht van 11 december 2019 tot wijziging van de Provinciale milieuverordening Utrecht 2013

Provinciale Staten van Utrecht;
In vergadering bijeen op 11 december 2019;

Op het voorstel van Gedeputeerde Staten van 5 november 2019;

Overwegende dat het noodzakelijk is regels te stellen ter bescherming van de bronnen voor de openbare drinkwatervoorziening;

Gelet op artikel 1.2 Wet milieubeheer,

Besluiten:

ARTIKEL I

De Provinciale milieuverordening Utrecht 2013 wordt als volgt gewijzigd:

A

Artikel 20 wordt als volgt gewijzigd:

1. Onder vervanging van de punt aan het eind van het tweede lid onder b door een puntkomma, wordt aan dit lid toegevoegd:
 - c. voor de boringsvrije zone WCB Nieuwegein een diepte van 60 meter of meer onder maaiveld.

B

In bijlage 1A wordt de kaart "Overzichtskaart Grondwaterbeschermingszones" vervangen door de in bijlage 1 bij dit besluit opgenomen kaart 1: "Overzichtskaart Grondwaterbeschermingszones".

C

In bijlage 2A wordt onderaan de tabel onderstaande regel toegevoegd:

nr.	Naam gebied	Waterwingebied	Grondwaterbeschermingsgebied	Boringsvrije zone	100-jaar-aandachtsgebied
30.	WCB Nieuwegein	X	-	X	-

D

In bijlage 2B wordt de in bijlage 1 bij dit besluit opgenomen kaart 2: "Grondwaterbeschermingszones WCB Nieuwegein" toegevoegd.

ARTIKEL II

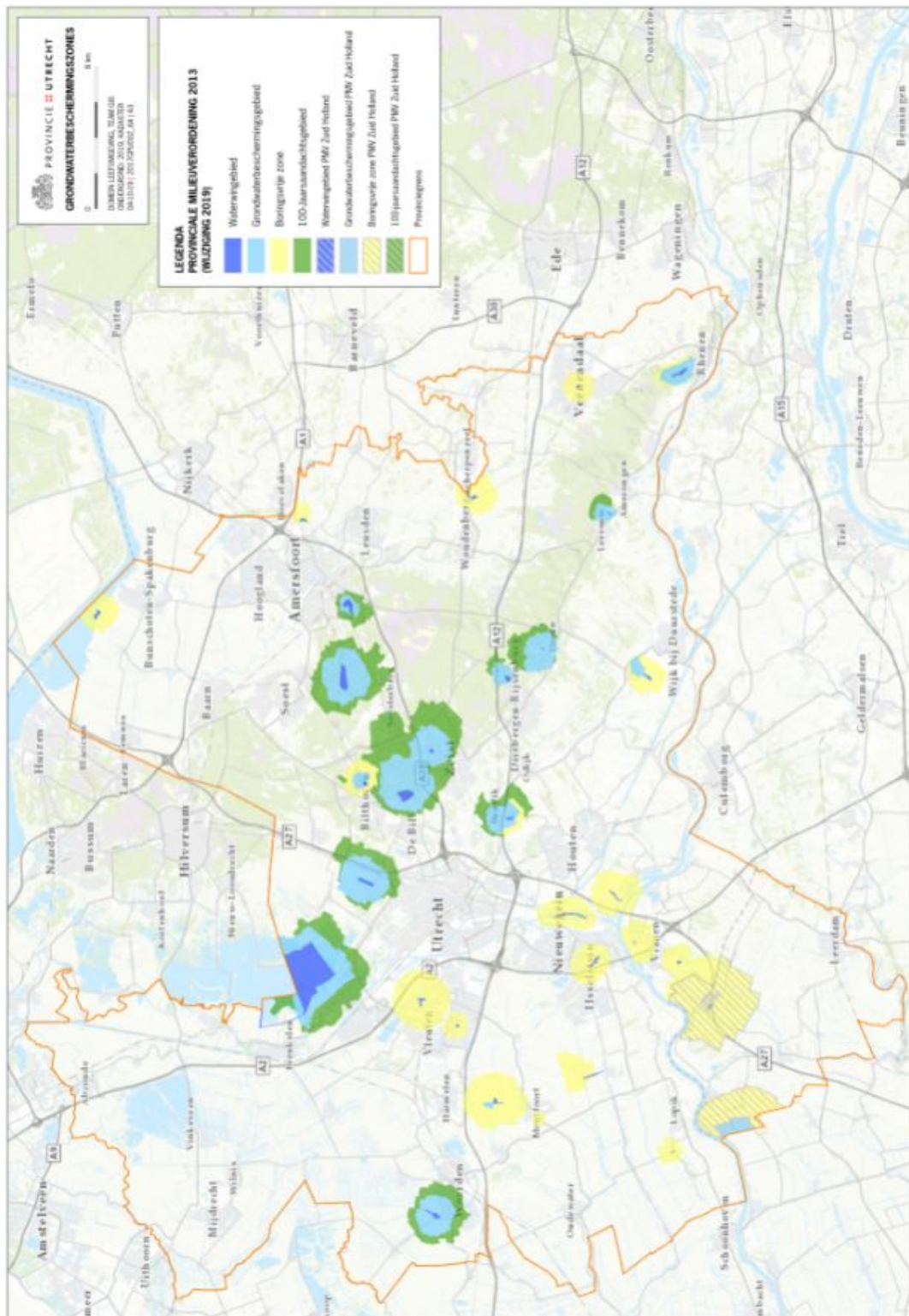
Dit besluit treedt in werking met ingang van de eerste dag na de datum van uitgifte van het provinciaal blad van de provincie Utrecht waarin dit besluit wordt geplaatst.

Voorzitter,

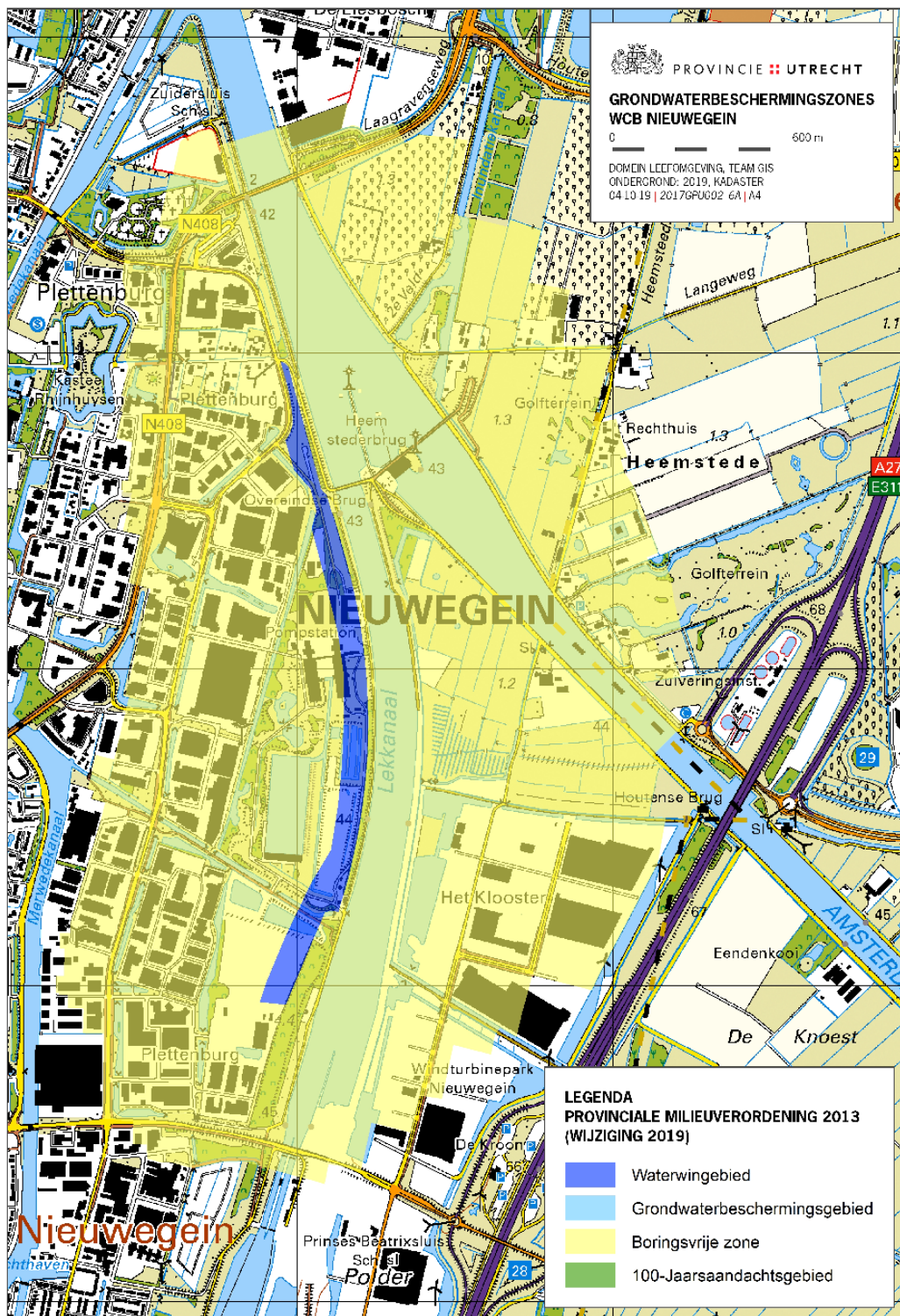
Griffier,

Bijlage 1: Kaarten

Kaart 1: Overzichtsk kaart Grondwaterbeschermingszones

Kaart 2: Grondwaterbeschermingszones WCB Nieuwegein

Bijlage 2 Wijziging Provinciale milieuverordening 2013, Nota van toelichting

1. Algemeen

De voorgestelde wijziging ziet op de vaststelling van een waterwingebied en een boringsvrije zone ten behoeve van de calamiteitenwinning voor de openbare drinkwatervoorziening WCB Nieuwegein in Nieuwegein.

2. Calamiteitenwinning WCB Nieuwegein (onderdelen A tot en met D)

1.1 Inleiding

Waternet onttrekt op de locatie Waterwinstation Cornelis Biemond (WCB) in Nieuwegein, namens de nv Watertransportmaatschappij Rijn-Kennemerland (WRK), water uit het Lekkanaal o.a. ten bate van de productie van drinkwater voor de openbare drinkwatervoorziening. Op de locatie WCB heeft Waternet ook een grondwaterwinning, die fungeert als calamiteitenwinning. Deze wordt tijdelijk ingezet bij een verontreiniging op het Lekkanaal om een voldoende waterlevering van goede kwaliteit in stand te houden. Voor de grondwaterwinning heeft WRK een Waterwetvergunning op grond waarvan jaarlijks bijna 3 miljoen m³ grondwater mag worden onttrokken.

In tegenstelling tot de reguliere grondwaterwinningen bestemd voor de openbare drinkwatervoorziening, zijn rondom deze winning geen beschermingszones op grond van de Provinciale milieuverordening Utrecht 2013 (hierna: PMV) aangewezen. Toenemende drukte in de ondergrond, effecten van klimaatverandering en de verplichtingen vanuit de Europese Kaderrichtlijn Water (KRW) hebben geleid tot de wens bij de provincie en bij Waternet om de calamiteitenwinning bescherming op grond van de PMV te geven. Dit voornemen is opgenomen in ons Bodem-, Water- en Milieuplan 2016-2021.

1.2 Motivering voor aanwijzen beschermingszones

- *Toenemende drukte in ondergrond.* Het gebruik van de ondergrond, ook de diepe ondergrond, neemt toe en zal naar verwachting nog verder toenemen. Dit brengt risico's met zich mee voor de kwaliteit van het grondwater in de nabijheid van de winlocatie. Met name het aantal bodemenergiesystemen (warmte-/koudeopslag - WKO) neemt, ook in de nabijheid van de calamiteitenwinning, sterk toe. Indien dit te dicht bij een drinkwaterwinning wordt toegepast, vormt dit een risico vanwege effecten op de waterkwaliteit en de temperatuur van het grondwater. Dat geldt ook voor het boren naar en winnen van aardwarmte (geothermie), dat momenteel nog niet in de provincie Utrecht plaatsvindt maar mogelijk in de nabije toekomst wel.
- *Effecten van klimaatverandering.* Naar verwachting zal door klimaatverandering, met hogere temperaturen en veranderende neerslagpatronen, in de toekomst vaker een periode met lage rivierafvoer en hogere concentraties verontreinigende stoffen optreden. Hierdoor wordt het belang van de calamiteitenonttrekking groter, omdat vaker bijmenging van het ingelaten oppervlaktewater met grondwater nodig is om een voldoende waterkwaliteit te krijgen voor de productie van drinkwater.
- *De Europese Kaderrichtlijn Water.* De Kaderrichtlijn Water heeft als doel om grondwaterlichamen in een goede chemische toestand en een goede kwantitatieve toestand te houden of brengen. Bescherming van drinkwaterwinningen is een verplichting die hieruit voortvloeit. Voor deze winningen dient de achteruitgang van de kwaliteit te worden voorkomen en maatregelen te worden genomen als er knelpunten zijn. De provincie is ervoor verantwoordelijk dat de KRW-opgaven voor grondwater worden gerealiseerd.

Door het aanwijzen van grondwaterbeschermingszones in de PMV, worden milieuregels van kracht die bescherming bieden tegen risico's en daarmee de kwaliteit van het grondwater beschermen.

1.3 Type en begrenzing van de aan te wijzen grondwaterbeschermingszones

De PMV kent verschillende type grondwaterbeschermingszones. Het benodigde type beschermingszones en de grenzen daarvan zijn vastgesteld op basis van onderzoek naar de geohydrologische situatie en in samenspraak met het drinkwaterbedrijf. Op basis hiervan is besloten een waterwingebied en een boringsvrije zone aan te wijzen. Uit het onderzoek is gebleken dat voor de calamiteitenwinning, vanwege de ligging van de winputten onder een ononderbroken slecht doorlatende kleilaag, geen grondwaterbeschermingsgebied en 100-jaarsaandachtsgebied nodig is.

1.4 Gevolgen van aanwijzen beschermingszones

In het waterwingebied zijn alleen activiteiten van het drinkwaterbedrijf en onderhoudswerkzaamheden toegestaan. Het waterwingebied van de calamiteitenwinning strekt zich niet uit tot buiten het eigendom van het drinkwaterbedrijf.

Belangrijkste regel voor de boringsvrije zone is dat beneden een dieptegrens een verbod geldt op bepaalde activiteiten in de ondergrond. De standaard dieptegrens binnen de provincie Utrecht voor een boringsvrije zone is 40 m onder maaiveld. In het geval van deze calamiteitenwinning wordt echter een diepte van 60 m worden aangehouden. Deze grotere diepte kan worden aangehouden vanwege de bodemopbouw ter plaatse en de diepte van waarop het grondwater wordt onttrokken. Met deze diepere dieptegrens wordt meer ruimte geboden voor het toepassen van ondiepe bodemenergie (open WKO en gesloten systemen met bodemlussen). Als gevolg hiervan zijn de implicaties voor

energiewinning vanuit WKO-systemen, gesloten bodemenergiesystemen en hogetemperaturopslag beperkt. Het boren naar en de winning van aardwarmte (geothermie) is niet toegestaan in of onder een boringsvrije zone op grond van de regels van de PMV.

Ten oosten van de calamiteitenwinning, aan de andere zijde van het Lekkanaal, wordt het bedrijventerrein Het Klooster ontwikkeld. De gemeente Nieuwegein streeft hier naar een duurzame energievoorziening. Op een deel van Het Klooster is geen gasleiding aangelegd. Voor het voorzien in de koude- en warmtebehoefte werd een belangrijke rol gedacht voor bodemenergiesystemen, waarbij onder andere gesloten bodemenergiesystemen tot 150 meter diepte werden voorzien. Na het van kracht worden van de boringsvrije zone is dit niet meer mogelijk: er geldt een beperking tot 60 m onder maaiveld. Dit betekent dat een systeem uit meer ondiepe lussen moet bestaan om evenveel warmte en/of koude te leveren. Dit is naar verwachting iets duurder en er is meer ruimte voor nodig. Hiermee wordt de duurzame energievoorziening van Het Klooster niet onmogelijk gemaakt, omdat er naast een minder diep gesloten bodemenergiesysteem ook verschillende alternatieven zijn voor (kleinschalige) duurzame warmtevoorziening zoals luchtwarmtepompen, thermische zonnepanelen of infraroodpanelen in combinatie met PV-panelen. Voorgaande geldt ook in de rest van de boringsvrije zone. Als gevolg van de energietransitie zal ook daar op termijn de warmtevoorziening worden verduurzaamd.

Momenteel wordt er nog geen aardwarmte gewonnen in de provincie Utrecht, maar dat kan in de toekomst veranderen. Door de aanwezigheid van een warmtenet in (een deel van) Nieuwegein is deze regio vrij geschikt voor toepassing van aardwarmte als warmtebron. Een groot deel van de boringsvrije zone ligt binnen het gebied waarvoor in 2018 een opsporingsvergunning aardwarmte is aangevraagd. De ondergrondse potentie van aardwarmte in dit gebied en de match met de bovengrondse situatie worden momenteel nader onderzocht. De situatie zou zich kunnen voordoen dat blijkt dat de locatie van de boringsvrije zone een geschikte locatie is voor de winning van aardwarmte én er geen mogelijkheid is om hiervoor uit te wijken naar een locatie daarbuiten. Dan kan het gewenst zijn opnieuw een afweging te maken van de belangen van een duurzame warmtevoorziening en een robuuste drinkwatervoorziening, waarbij de laatste inzichten over risico's van aardwarmte in relatie tot de drinkwatervoorziening worden betrokken. Dit zou kunnen leiden tot aanpassing van de begrenzing van de zone en/of aanpassing van de regels. Aangezien het hier een calamiteitenwinning betreft kan zo nodig middels maatwerk iets meer worden toegestaan dan voor de reguliere drinkwaterwinningen.

3. Grondwaterbeschermingszones nieuwe gemeente Vijfheerenlanden (onderdeel B)

Op 1 januari 2019 zijn de gemeenten Vianen, Leerdam en Zederik gefuseerd tot de gemeente Vijfheerenlanden. Het gebied van de voormalige gemeenten Leerdam en Zederik, dat voorheen deel uitmaakte van de provincie Zuid-Holland, maakt nu deel uit van de provincie Utrecht. Op grond van het besluit van Provinciale Staten met nummer 81DF79D7 van 18 februari 2019 gelden voor het betreffende gebied tot en met 2020 nog de regels van de Provinciale milieuverordening Zuid-Holland. Op de overzichtskaart is de provinciegrens aangepast. De grondwaterbeschermingszones die onder het regime van de Provinciale milieuverordening Zuid-Holland vallen, zijn met een afwijkende markering aangeduid.